

zoo lang, tot de kollektanten klaar zijn en hun plaats hebben ingenomen.

Alzoó geen stoornis onder de preek.

Een aangename gewaarwording voor wie uit Europa komt.

Het orgel in deze wijkkerk wordt elektrisch gedreven, waarop het woord „power“ of kracht wijst.

Hoe er in Amerika wordt gespeeld?

En gezongen?

Hoe gaarne ik ook daarover wat zou zeggen, het zou ons te ver van ons onderwerp afvoeren. Of bezoldiging van organisten gewenscht is, laat ik buiten geding.

Wel blijkt uit het een en ander, dat de Amerikaanse wijkkerk niet op koopjes uit is.

Zij behoeft zich ook niet te bekripen.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Tempelbouw.

... en hij zal des HEEREN tempel bouwen. (Zach. 6:12 slot.)

De Man, wiens naam is Spruite, komt. Zoo ziet Zacharias het. De Christus Gods komt als de Man en Spruite. Als de Gróót-Kleine; de Sterk-Zwakke.

En zijn werk is: tempelbouw.

Hij, die een worm en geen man is, en deswege een Man, zal zijn werk doen.

Hij, die den tempel Zijns lichaams liet afbreken, zal des HEEREN tempel bouwen.

Door de verbreking van zichzelf doet hij den geestelijken tempel, waardoor de trouwe Bondsgod wordt verheerlijkt, oprijzen. De tempelruïne van zijn eigen lichaam, is al het zaad, waaruit straks een nieuwe tempel opgroeit.

En in dien tempel zijn Gods kinderen de levende steenen.

Zij hebben in dat Godsgebouw eigen plaats. En het gebouw rijst op, tegen den dag, waarop God de volle eer zal ontvangen voor het werk van Zijn Zoon, den Man Spruite.

* * *

Gods volk is een tempel. Die tempel wordt gebouwd door Christus' werk. Die tempel verrijst in den tijd. Ze wordt gebouwd voor de eeuwigheid.

Maar haar wording is zoo vaak misverstaan. De levende steenen begrijpen zoo menigwerf niet wat er geschiedt. Er wordt een tempel gebouwd!

Wat is dat? Kan dat iets te maken hebben met hun tegenspoed en druk, met hun strijd en worsteling?

Tempelbouw — dan denkt de Israëliet in d'eerste plaats aan den bouw van Salomo's heiligdom.

Dat was de tempelbouw.

Maar bij den bouw van dien tempel was één ding heel opvallend.

De steenen voor den bouw, en het hout voor het bouwwerk, 't kwam alles klaar en af aan op het terrein van den bouw. „Zoodat geene hameren noch bijlen of eenig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis als het gebouwd werd.“ (1 Kon. 6:7b).

Er moesten vele eeders van den Libanon vallen, vóór de tempel klaar was. Maar op het terrein aangekomen, moesten ze af zijn; vóór de heilige plaats bereikt werd moesten ze ten volle zijn gevormd.

Er moesten duizenden harde steenklompen van d'aarde worden losgeslagen voor dezen bouw; en in de steengroeven werden ze behouwen en bekapt; om straks klaar te zijn als ze in den tempel werden ingevoegd.

* * *

Christus is bezig Zijn tempel te bouwen. Het heiligdom van levende steenen verrijst. Het terrein, waarop het bouwwerk straks eenwig zal staan te pralen tot eer van den Oppersten Kunstenaar en Bouwmeester, is Gods hemel.

Toch is deze aarde ook bij den bouw betrokken.

Ja maar hier is 't de steengroeve, hier is 't de werkplaats van den Geest van Christus.

Hier op aarde moeten de levende steenen gevormd worden voor dat eeuwige bouwwerk.

Daarom is er hier zooveel klachte, daarom is er zooveel smart.

Maar uw slagen, kind van God, dienen u om klaar te komen voor Gods eeuwigen tempel. De pijnlijke oogenblikken, in welke gij „met nijdig oogen aanziet, hoe dwazen hier op rozen gaan, en hoe god'loozen in hun gangen, al veeltijds rust en vree erlangen“, zijn momenten, in welke ge vergeet de betekenis van uw eigen positie, als levende steen in het Godsgebouw.

Ge moet klaar gemaakt worden.

Zie dan „op wat gladde wegen de voorspoed de boezen leidt!“...

En versta uw tegenslagen, versta uw druk, versta uw pijn...

De steenen zuchten; ja, ze moeten losgeslagen worden van d'aarde; ze moeten pasklaar worden voor het hemelsch gebouw.

* * *

De meest beslagen en behakte steenen in een gebouw zijn de siersteenen van den gevel.

De steen, die de meeste slagen ontving, heeft straks de plaats der eere.

De Bouwmeester weet, waarom sommigen zoo bij uitstek zwaar geslagen moeten worden. Hij slaat om klaar te maken.

Zoo is er in die bijzondere verdrukking ook bijzondere genade.

Maar in Gods koninkrijk gaan genade en eere steeds te samen.

Zoo is er in de groote bezoeking groote genade.

En eens zal het blijken, dat uw groote leed u pasklaar maakte voor de plaats van de groote eere...

Zoo bouwt Christus Zijn tempel.

J. W.

KERKELIJK LEVEN.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraald?

XXI.

Sinds de Synode van 1917, waarop de zaak ter sprake kwam, is er veel veranderd.

Een groot deel van het voorbereidende werk, dat daar noodig werd geacht, is thans geleverd.

Het tekstonderzoek is thans op een rust punt gekomen.

Andere vertalingen dreigen ook in onze kringen de Statenvertaling te verdringen.

Voorbeelden ter vergelijking van de Stv. (= Statenvertaling) met nieuwe vertalingen, welke als voorbereidend werk voor een verbeterde vertaling kunnen dienen.

1. Uit de Psalmen. 2. Uit Jesaja. 3. Uit Jeremia. 4. Uit de Klaagliederen. 5. Uit Habakuk. 6. Uit Natum. 7. Uit 1 Koningen. 8. Uit Mattheus. 9. Uit Galaten. 10. Uit Efeze. 11. Uit Filippiensen. 12. Uit Kolossenzen. 13. Uit 1 en 2 Thessaloniëzen.

Onder de Nieuw-Testamentische brieven bevat die aan de Hebreërs misschien wel de meeste plaatsen, welke „zwaar zijn om te verstaan“.

De hoofdgedachte is duidelijk.

Daarom trent kan geen geloofige in het onzekere verkeeren.

Maar er zijn details, die veel van het geloof nadenken en onderzoek vorderen.

De eenvoudige bijbellezor zou er achter reeds zeer mee zijn gebaat, wanneer hij over een verbeterde vertaling beschikken kon.

Want vooral de Stv. (= Statenvertaling) van dezen brief is wel voor eenigszins ingrijpende verbetering vatbaar.

Wie het helder geschreven en toch zoo doorwrochte deel van Prof. Grosheide in de serie „Korte Verklaring“ opstaat, waarin deze brief halve geëxegeseerd, ook opnieuw vertaald is, moet daarvan wel aanstonds overtuigd worden.

Wij doen hier en daar een greep.

De Stv. van Hebr. 3:18: „Want in hetgeen Hijzelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij degenen, die verzocht worden, te hulp komen“.

heeft menige preek doen geboren worden, waarin averechtse gedachten werden voorgedragen. Zij leidde meer tot in-, dan tot uitlegging van Gods Woord. Men zocht nauwkeurig het lijden van Christus na om daarin trekken te vinden, welke met ons lijden overeenkomen. Ook werd soms de omgekeerde orde gevolgd en bracht men verdrietelijken, welke wij ervaren, op Christus over. Men dacht op grond van dezen tekst, dat het plaatsvervangend karakter van Jezus' lijden eischte, dat men voor alles wat ons in dit leven wordt aangedaan, een parallel moest bestaan in Christus' leven.

hier op aarde. Toch liep men zoo vast. Neem de kwellingen van den ouderdom. Onze Heiland heeft die nooit gekend. Hij is daarin nooit verzocht geweest. Kan Hij dan in de lasten, welke den hoogen leeftijd eigen zijn en in de verleidingen, waaraan speciaal onze ouden van dagen blootstaan, geen hulp bieden? In dat opzicht zou dan het evangelie geen troost bevatten.

De vertaling van Prof. Grosheide leidt hier echter in het rechte spoor. „Want doordat Hijzelf in Zijn lijden verzoeking doerston, kan Hij, die verzocht worden, helpen.“

Men mag hier het lijden en de verzoeking niet gaan specialiseeren. Men mag er geen optelsom van bijzondere smarten van maken. Neen, het wordt hier kollektief genomen. Dit geeft dadelijk het gewenschte inzicht en heeft zoowel voor de levenspraktijk als voor de dogmatiek veel te zeggen.

Een andere tekst, Hebr. 3:4.

In den statenbijbel leest men: „Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd, maar die dit alles gebouwd heeft, is God“. De Kanttekenaren verstaan onder „dit alles“ „wat tot den welstand Zijner gemeente“ behoort. Prof. Grosheide echter geeft deze vertaling: „Want elk huis wordt door iemand gebouwd, maar de bouwmeester van het heelal is God“. Daarin komt de voortreffelijkheid van Christus, die hier God wordt genoemd, boven Mozes nog te sterker uit.

Een anderen zin krijgt b.v. ook Hebr. 4:1.

„Laat ons dan vreezen, dat niet te eeniger tijd de belofte van in Zijne rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn.“ Het kost den gewonen en zelfs den ontwikkelden bijbellezor veel hoofdbrekens om den zin daarvan te vatten. Wat is dat: een belofte nalaten? En als dat nalaten

heeft plaats gehad, waarom heet het dan: schijne achtergebleven te zijn? Met de vertaling van Prof. Grosheide zal evenwel niemand moeite hebben: „Hoe den we er ons daarom voor, zoo lang de belofte van in te gaan in Zijn rust nog geldig blijft, dat niet iemand van u eens zou blijken te laat gekomen te zijn.“ Hier wordt er dus op aangedrongen „het heden der genade“ — zooals het gewoonlijk van den kansel heet — niet te laten voorbijgaan.

Kiezen we nu een grooter stuk.

Wij lieten daarvoor het oog vallen op Hebr. 5. Hier volgen de beide vertalingen.

1. Want alle hogepriester, uit de menschen genomen, wordt gesteld voor de menschen in de zaken, die hij God (te doen) zijn, opdat hij offeren gaven en slachtoffers voor de zonden.

2. Die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwelenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid onvangen is.

3. En om derzelver zwakheid wij moet hij, gelijk voor het volk, alzo ook voor zichzelf, offeren voor de zonden.

4. En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron.

5. Alzo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt, om Hogepriester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: Gij zijt Mijn Zoon, den bel ik U gegeroofd heb.

6. Gelijk Hij ook in een andere plaats) zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.

7. Die in de dagen Zijns vleesches, geboden en amekingen tot Dengene, Die Hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd, hebbende, en verhoord zijnde uit de vrees.

8. Hoewel Hij de Zoon was, mochtang gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij heeft geleden.

9. En medelijd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.

10. En is van God genaamd een Hogepriester, naar de ordening van Melchizedek.

11. Van deswelken wij hebben vele dingen, en waar om te verklaren, te zeggen, dewijl gij traag om te hooren geworden zijt.

12. Want gij, daar gij leeraars behoortet te zijn van wege den tijd, hebt wederom van noode, dat men u leere, welke de eerste beginselen zijn der woorden Gods; en gij zijt geworden, als die melk van noode hebben, en niet vaste spijs.

13. Want een iegelijk, die der melk deelachtig is, die is onoveren in het woord der gerechtigheid; want hij is een kind.

14. Maar der volmaaktten is de vaste spijs, die door de gewoonte der zinnen geoffend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.

Het is schier niet te doen in kort bestek al de verschillpunten te bespreken.

Stippen wij slechts het volgende aan.

In vs 1 is „treedt ten behoeve van de menschen op“, duidelijker en juister dan: „wordt gesteld voor de menschen“ (Stv.). De inlatching van de Stv. drukt niet uit, wat in den grondtekst staat. Dat zinsdeel ziet op de relatie tot God, niet op eenigerlei handeling.

„Die behoorlijk medelijden kan hebben“ (Stv. in vs 2 geeft ons eigenlijk geen gedachte. Wel daarentegen: „Hij kan zacht gezind zijn“ (Prof. Grosheide).

In vs 3 blijkt de inlatching van de Stv. weer overbodig.

In vs 4 beteekent „eer“ bepaaldelijk het „ambt“, wat in de vertaling van Prof. Grosheide tot zijn recht komt.

Tastbaar is ook de verbetering in vs 5. De Stv. zegt, dat Christus Zichzelf niet heeft verheerlijkt om hogepriester te worden. Het verdient echter aanbeveling om met Prof. Grosheide te lezen: Hij heeft zichzelf niet de eer aangedaan.

Geen klein verschil brengt vs 7. Voor „verhoord zijnde uit de vrees“, heeft Prof. Grosheide: „is verhoord vanwege Zijn vroomheid“.

Evenzo vs 9. Men vergelijke: „en geheiligd zijnde“ (Stv.), met „en tot het hoogtepunt gebracht“ (Prof. Grosheide).

Niet zoo groot is in vs 10 het onderscheid tusschen „en is van God genaamd“ (Stv.) en „die door God was aangesproken“ (Prof. Grosheide), schoon niet geheel zonder betekenis.

Laten wij nog even wijzen op vs 14. De Stv. spreekt daar van de volmaaktten, „die door de

1. Want elke hogepriester, die uit de menschen voort komt, treedt ten behoeve van menschen op, in hetgeen de verbouding tot God betreft, om offeren en slachtoffers te brengen voor de zonden.

2. Hij kan zacht gezind zijn tegenover de onwelenden en dwalenden, omdat hij ook zelf met zwakheid is behept.

3. En daarom juist moet hij, gelijk voor het volk, zoo ook voor zichzelf offeren in verband met de zonden.

4. En niet voor zichzelf neemt iemand het eeraambt, maar die geroepen wordt door God, gelijk trouwens ook Aäron.

5. Alzo heeft ook Christus Zichzelf niet de eer aangedaan om hogepriester te worden, maar (dat heeft) Hij (gedaan), die tot Hem gezind heeft.

Mijn Zoon zijt Gij. Ik heb heden U verzeekt.

6. Gelijk Hij ook in een andere (psalm) zegt: Gij zijt priester in eeuwigheid naar de orde van Melchizedek.

7. En Hij (n.l. Christus) heeft in de dagen, dat Hij vleesch was, geboden en amekingen geofferd met sterk geofferd en tranen tot Hem, die Hem uit den dood verlossen kon, en is verhoord vanwege zijn vroomheid.

8. Zoo heeft Hij, alhoewel de Zoon, de gehoorzaamheid geleerd, uit hetgeen Hij leed.

9. en tot het hoogtepunt gebracht, werd Hij voor allen, die Hem gehoorzamen, de bewerker van eeuwige heil.

10. Hij, die door God was aangesproken als hogepriester naar de orde van Melchizedek.

11. En over dezen (Melchizedek) hebben wij vele dingen te zeggen, die moeilijk uitte te zetten zijn, daar gij traag geworden zijt in het hooren.

12. Want hoewel gij, wat den tijd aangaat, leeraars moet zijn, hebt ge weer van noode, dat men u de grondbeginselen der woorden Gods leert en ge zijt in den toestand gekomen, dat ge melk noodig hebt, niet vaste spijs.

13. Want ieder, die nog bij melk leeft, heeft geen verstand van het woord der gerechtigheid, want hij is een kind.

14. Doch de volmaaktten hebben het vaste voedsel, zij die een door de gewoonte geoffende opmerkingagave hebben om goed van kwaad te onderscheiden.

gewoonh

onderscheid

Eenvoudig

die een d

merkinge

onderscheid

Vóór wij

wij nog ee

dacht.

B.v. Heb

De Stv.

haar: „Zoo

rechten v

lijke heil

Grosheide l

had dus

schrift

kende l

Ook Heb

„Daarom.

inkrijk

vasthou

lijk Gode n

godvruch

nu we een

niet wan

dankbaar

vereeren

vroomhe

Vooral de

vasthouden

is stellig n

Ten best

beide verta

4. Want het

degenen, die e

weet zijn, en

zaren gesmaa

des Heiligen O

lig geworden i

6. En gesmaa

gode Woord

krachten der

eeuw.

6. En afvall

reg ik) weder

weg tot beke

nietzelven den

wederom „kruis

lijk te behand

7. Want da

regen, monim

gende, indruk

kruis voortbre

geen, door wa

leerd wordt.

zeen van God

8. Maar di

distelen draa

werpelijk, en

vloeking, welk

verdranding.

9. Maar gel

tekenen ons

dagen, en mo

gevoegd, hoe

sproken.

10. Want G

rechvaardig, d

ron vergeten,

der liefde, die

Naam bewezen

de heiligen ge

hog) dient.

11. Maar w

een iegelijk v

maatschappig

volle verzeke

tot het einde

12. Opdat

wordt, maar

dergenen, die

lankmoedigheid

sen beïrvon.

Speciaal e

ter vergelij

Hiermee is

Of iemand

zingen een

Wanneer

om voor ee

zal dat de

wegen en v

andere verta

Twee di

Voorreest

verbeteri

tan; schijne
ing van Prof.
te hebben
voor, zoo
an in Zijn
et iemand
gekomen
drongen, het
onlijk van den
aan.

op Hebr. 5.

ke hogepriester,
menschen voor-
ten behoeve van
in hetgeen de
id God betreft
slachtoffers te
de zonden.
zacht gezind zijn
ouderlingen en
niet hij ook zelf
is behept.

om juist moet
het volk, zoo
zelft vallen in
de zonden.

te voor zichzelf
d het eereambt,
open wordt door
trouwens ook

ok Christus. Hij
niet de eerzame
hogepriester in
(dat heeft) Hij
tot Hem gezegd

zigt Gij, Ik heb
reekt.
Hij ook in een
dijn zegt.
center in eeuwige
orde van Mel-

(n.l. Christus)
dagen, dat Hij
gebeden en mis-
sied met sterk ge-
en tot Hem, die
dood verlossen
hoord vanwege
id.
Hij, alhoewel
gehoorzaamheid
tegenen Hij leidt,
het hogepriester
rd Hij voor al-
men geoorzamen,
van eeuwig heil.

door God was
als hogeprie-
orde van Melch-

degen (Melch-
de wij vele din-
en, die mogelijk
ten zijn, daar ge-
len zijn in het

hoewel Gij, wat
angaat, lestaans
elt ge weer van
en u de grond-
woorden Gods
zijn in den toe-
en, dat ge melk-
niet vaste spij-

eder, die nog bij
heeft geen ver-
t woord der ge-
want hij is een

de volkomenen
vaste voedsel, zij-
er de gewoonte
merkingen heb-
d van kwaad to

bestek al de

aan.

ve voor de
dan: „wordt
(v.) De inlas-
in den grond-
statie tot God.

kan hebben
een gedachte,
gezind zijn

de Stv. weer

k het „ambt“
heide tot zijn

ys 5. De Stv.
eft verheer-
Het verdient
heide te lezen:
edaan.

oor „verhoord
of. Grosheide:
mheid“.

a geheiligd
oogtepunt

derscheid tus-
(Stv.) en „die
of. Grosheide).
is.

s 14. De Stv.
„die door de

gewooneheid de zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads“. Eenvoudiger is de vertaling van Prof. Grosheide: „die een door de gewoonte geoefende opmerkingsgave hebben om goed van kwaad te onderscheiden“.

Vóór wij nog een perikoop afdrukken, brengen wij nog een paar enkele teksten onder de aandacht.

By. Hebr. 9:1.

De Stv. brengt wel wat in verlegenheid met haar: „Zoo had dan wel ook het eerste [verbond] rechten van den [Gods]dienst en het wereldlijke heilighdom“. Maar de vertaling van Prof. Grosheide leidt weer dadelijk uit de impasse: „Zoo had dus ook wel het eerste testament voorschriften voor den eeredienst en het bekende heilighdom, dat aardisch was“.

Ook Hebr. 12:28.

„Daarom, alzo wij een onbeweeglijk koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vasthouden, door dewelke wij welbehaaglijk Gode mogen dienen, met eerbiedingen godvruchtigheid“. Aldus de Stv. „Daarom, nu we een koninklijke heerschappij, die niet wankelen kan, ontvangen, laten we dankbaarheid toonen, om daardoor God te vereeren, gelijk het Hem behaagt, in vroomheid en vrees“. Aldus Prof. Grosheide.

Vooral de verandering van „laat ons de genade vasthouden“ in: „laten we dankbaarheid toonen“ is stellig niet zonder belang.

Ten besluite geven wij nog Hebr. 6:4-12 in beide vertalingen.

4. Want het is onmogelijk, degenen, die ons verlicht ge-
weest zijn, en de hemelsche
gaven gemaakt hebben, en
de Heiligen Geestes deelach-
tig geworden zijn,
5. en het goede woord Gods
gehoort hebben en de krach-
ten der komende eeuw.

6. En afvallig worden; (die,
na ik) wederom te vernieu-
wen tot bekeering, als welke
zichzelf den Zoon van God
wederom „kruisigen en open-
lijk te schande maken“.

7. Want de aarde, die den
regen, mensigmaal op haar ko-
mende, indrinkt, en bekwaam
kruis voortbrengt voor dege-
nen, door welke zij ook ge-
schoond wordt, die ontvangt
reuen van God;

8. Maar die doornen en
distelen draagt, die is ver-
werpelijk, en nabij de ver-
doening, welker einde is tot
verbranding.

9. Maar geliefden! wij ver-
zekeren ons van u betere-
dingen, en met de zaligheid
gevoerd, hoewel wij alzo
gesproken.

10. Want God is niet on-
rechtvaardig, dat Hij uw werk
zou vergeten, en den arbeid
die Heide, die gij aan Zijnen
Naam bewezen hebt, als die
de heiligen gediend hebt en
nog dient.

11. Maar wij begeeren, dat
een iegelijk van u dezelfde
marstigheid bewijze, tot de
volle verzekering der hoop,
tot het einde toe;

12. Opdat gij niet traag
wordt, maar navolgers zijt
dergenen, die door geloof en
lankeoedigheid de beloften
ten bedriuen.

Speciaal de verzen 8, 9, 11 en 12 bevelen wij
ter vergelijking aan.

Hiermee is dit deel van ons onderzoek ten einde.
Of iemand het niet met al de voorgestelde wij-
zigen eens is, doet niets ter zake.

Wanneer er een deputaatschap benoemd wordt
om voor een verbeterde vertaling zorg te dragen,
zal dat de verschillen wel nauwgezet wikkelen en
wegen en wellicht op vele punten met nog een
andere vertaling komen.

Twee dingen zijn echter wel gebleken.
Vooreerst: dat de Statenvertaling dringend
verbetering behoeft.

Vervolgens: dat wij overgenoegzaam voor-
bereidend materiaal beschikken om
thans reeds den arbeid aan te vangen.

= Schrift en Schriftbeschouwing.

V.

De mechanische Schriftopvatting, gelijk die van
schismatieke zijde wordt gepropageerd, in weer-
wil van het met nadruk op teischen van de kwa-
lifikatie „organisch“ voor hun Schriftbeschouwing,
ademt alzo alles behalve den Bavinck-geest.

Misshien zal men zich beroepen op een „late-
ren“ of op een „officieusen“ Bavinck, gelijk te
doen bij sommigen gebruikelijk is, maar onder-
scheiden maken hebben wij reeds het recht daartoe
betwist en ook de gronden daarvoor aangegeven.

Trouwens, waar men van schismatieken kant
druk werkt met citaten, ook van Bavinck, lieten
wij Bavinck, gelijk hij zich in zijn meest bezonken
werk, zijn Dogmatiek zich uitte, spreken.

En dat op een wijze, welke voor geen tweeklei
uitlegging vatbaar is.

Iets langer wenschen wij bij Kuyper stil te staan.
Hij heeft dit onderwerp herhaaldelijk ter sprake
gebracht.

Al wat hij dienaangaande schreef te citeeren,
zou de perken van deze artikelenreeks te buiten
gaan.

Ook hier moeten wij ons bepalen tot het voor-
naamste.

En dan zal wel niemand ontkennen, dat Kuy-
per's magistrale „Encyclopaedie der Heilige God-
geleerdheid“ tot zijn rustigste boeken behoort.

Het is niet uit weekbladartikelen ontstaan, maar
opzettelijk als boek geschreven.

Daarbij kon hij zich wetenschappelijk geheel laten
gaan.

Ieder woord is gewikt en gewogen.

Welnu, in het tweede deel § 53, bl. 519 v.v.,
handelt hij over het principium Theologiae (het
beginsel der Theologie) in werking.

Onder dit principium Theologiae verstaat hij,
gelijk uit de vorige paragraaf en ook uit het vol-
gende citaat genoegzaam blijkt, niets anders dan
de Heilige Schrift.

Wij zullen daarin enkele spatieseringen aanbre-
ngen en de vrijheid nemen enkele termen, waar-
van wij vreezen, dat zij door den niet akademisch
gevoerden lezer niet aanstonds begrepen zullen
worden, vertalen. Men zal het ons niet euvel dui-
den, dat wij zoo niet doen met alle vreemde
woorden.

Hij zegt dan:

Daarom nu komen we in deze tweede paragraaf
tot de opmerking, dat wie een gegeven object onder-
zoekt, dit object niet enkel in ruste, maar ook in
zijn actie neemt, om eerst zoo tot volledige kennis
er van te geraken. Dit toch geldt ook ten opzichte
van de ectypische (voor het menschelek bewaard
uitgedrukte) Godskennis, die in de Heilige
Schrift ten behoeve der Kerk is neder-
gelegd. Ook het Woord van God heeft zijn
actie. Het is „levend en krachtig en
scherpsnijder dan een tweesnijdend
zwaard“, een „hamer die de steenrots te morzelen
slaat“. Of ook het werktale een levend zaad,
dat wordt uitgestrooid, en dat, al naar gelang van den
bodem dien het vindt, ontkiemt, airen schiet en vrucht
draagt. De theoloog is er dus volstrekt niet mee al,
zoo hij den inhoud van het Woord in ruste geconsta-
teerd, geassimileerd (geheel in zich opgenomen) en
gereproduceerd heeft, zijn plicht is ook om de wer-
king van dit principium na te speuren, als de fon-
tein springt. De Heilige Schrift toch heeft,
nadat ze gereed was, niet stil in een heil-
ige spelonk geruist, om te wachten op den
theoloog, die haar zou lezen en haar inhoud weten-
schappelijk uitstellen; neen, ze is de wereld inge-
dragen, door lectuur en praedictuur (voorzetting), door
kerugma (verkondiging) en predicatie, in verweer-
en strijdsschrift, en eenmaal in die wereld ingedragen,
heeft ze invloed uitgeoefend op den bewustzijnsvorm
van den kring, waar ge binnentrad, en zoo is er,
niet het minst onder haar autoriteit en ten gevolge
van de actie, die ze te weeg bracht, alomme kerke-
lijke belijdenis ontstaan en kerkelijk saamleven ge-
instituteerd. De Heilige Schrift en de Kerk zijn dus
geen elkaar vreemde fenomenen (verschijnselen), maar
de eerste moet veel eer als de moeder der laat-
ste worden beschouwd. Niet alsof het Woord zon-
der meer ooit een Kerk of kerkelijk leven kon
stichten; Zulke een inwonend mystieke
kracht bezit de Heilige Schrift niet, en
het spreekt vanzelf, dat de transcendente (boven-
zinlijke) actie van de wedergeboorte der uitverkorenen
met de noetische actie van het Woord
moet saamgaan, om de Kerk in deze of gene plaats
te doen opkomen, en er in stand te houden. Op
dit tweede moment zal dan ook later gewezen worden.
Maar hoezeer ook aan dezen geestelijken achtergrond
gebonden, is op zichzelf de Kerk-formee-
rende en Kerk-mainteneerende (handha-
vende) actie van het Woord niet te loo-
chenen, en kan men, cum grano salis (goed onder-
scheiden), het erf der Kerk omschrijven, als dat ter-
rein waarop de Heilige Schrift heerscht en haar
werking doet.

Doch hieruit volgt dan ook, dat wie op weten-
schappelijke wijze de Heilige Schrift poogt te verstaan,
en haar inhoud te reproduceeren, deze haar actie
en het product van deze actie, niet buiten
rekening mag laten, en dat alzo de theologische
wetenschap ook een onderzoek naar de Kerk, haar
wezen, haar rechtsafer, haar historie enz. heeft in
te stellen. Wie dit verzuimt, heeft zijn object niet
volledig onderzocht. Er is dus geen sprake van, dat
de kerkgeschiedenis, het kerkrecht en zooveel meer
als losse toevoegsels bij de eigenlijke theologische
studien bij zouden komen. Integendeel, ze vormen
in het theologisch geheel organische en daarom onmis-
bare ledematen. Al is er toch op zichzelf
niets op tegen, dat men de Heilige
Schrift met een goudmijn vergelijke, zoo
gaat deze vergelijking toch mank, zoo-
dra men de methode der Theologie in
haar geheel poogt te overzien. Dan im-
mers is er geen sprake van een rust-
tende, passieve goudmijn die wacht op
den delver, maar veel eer van een door
den Heiligen Geest voortgestuwde, en de
geesten voortstuwende kracht, die diep
haar spoor in het verleden teekende, en
nog als een principium vol actie ons uit
het levend phaenomenon der Kerk toe-
spreekt.

Wij merken hierbij op:

1o, dat Kuyper hier Heilige Schrift en Woord
van God niet scheidt. Hij gebruikt beide termen
door elkander.

2o, dat hij den bekenden tekst uit Hebreëin:
„Want het Woord Gods is levend en krachtig en
scherpsnijder dan een enig tweesnijdend zwaard“
niet uitsluitend op het evangelie of de prediking
ervan laat slaan, maar hier ook zeer be-
paaldelijk op de Schrift. De Schrift is dus
niet dood, maar levend.

3o, dat hij er tegen waarschuwt, dat men ooit
de meening zou koesteren, als zou men de Schrift
ooit als rustend element mogen beschouwen. Zij
is levend zaad. Zij is altijd in actie.

4o, dat hij opkomt tegen het gevoelen, als zou
de Schrift na haar teboekstelling, iets mechanisch
zijn geworden. Zij heeft, nadat zij gereed was,
niet stil in een heilige spelonk geruist.

5o, dat hij aan de Schrift wel geen magische
of mystieke kracht toeschrijft, waardoor de we-
dergeboorte zou worden gewerkt, maar wel
een noetische, logische, op het bewust-
zijn berekende, verlichtende, actie, waar-
mee de wedergeboorte moet samengaan.

6o, dat naar zijn voorstelling deze actie van de
Schrift in verbinding met de wedergeboorte de
kerk voortbrengt. De Schrift is de moeder der
kerk. En dat niet alleen. Maar zij handhaaft
ook de kerk.

7o, dat hij er nadrukkelijk op wijst welk mis-
bruik gemaakt kan worden van de vergelijking
van de Heilige Schrift met een goudmijn.

8o, dat hij de actie, welke de Schrift ontwikkelt
toeschrijft aan een concomitante wer-
king van den Heiligen Geest, of om nog
eens zijn eigen woorden te bezigen, zij beschouwt
de Schrift als „een door den Heiligen Geest
voortgestuwde en de geesten voorstu-
wende kracht“.

Zoo gaat er dan van de Schrift een levende en
een noetische, in het bewustzijn indringende, ver-
stand verhelderende, verlichtende werking uit.

Dat staat wel diametraal tegenover de voorstel-
ling, als zou de Schrift zelf een donker en dood
boek zijn en als zou de verlichting des Geestes
niet door haar, maar op haar werken, als zou
zij zelf nog uitwendige verlichting behoeven.

Van zulke uitspraken staan de werken van Kuy-
per vol.

Of er nu ook geen uittalingen in voorkomen,
waarop men zich in schijn kan beroepen?

Naschrift. In ons vorig artikel staat: „Men
is geneigd te vragen: hoe, als de Heilige Geest
Zich openbaart door het gesproken Woord, is het
dan wel levend en krachtig, maar als Hij het
doet door het gesproken Woord, dan niet?“ De
tweede maal moet „gesproken Woord“ natuur-
lijk vervangen worden door „geschreven Woord“.

= Wachten.

Wegens de Universiteitsdagen moeten artikelen
van actueelen aard als over den Smaad, Kuyper
en zijn nagedachtenis en het Gereformeerde volk
op de zgn. Reorganisatie-vergadering aangedaan,
en over het antwoord van „De Rotterdammer“
wachten tot een volgend nummer.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Het oorzakelijk verband in het gebeuren.

Onze lezer B. te D. deed me nog twee andere
vragen.

De eerste daarvan luidt: Hoe moet ik van Chris-
telijk standpunt oordeelen over de spreuk van De-
mocritus: „Niets geschiedt bij toeval, doch alles
heeft een reden?“

De bedoeling van de vraag zal wel zijn, of wij,
christenen, deze stelling van Democritus al of niet
voetstoots kunnen onderschrijven.

En dan luidt het antwoord „ja“ of „neen“, al
naar ge 't neemt.

In het afgetrokken, d.w.z. losgemaakt uit het
geheel van voorstellingen, waarin ze bij den wijs-
geer van Abdera voorkomt, kunnen we haar zon-
der enig voorbehoud overnemen.

Op grond van het Woord Gods gelooven en be-
lijden we toch in Zondag 10 van onzen Heidel-
berger, dat God de Heere „alle schepselen alzo
regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vrucht-
bare en onvruchtbare jaren, spijze en drank, ge-
zondheid en krankheid, rijkdom en armoede en
alle dingen, niet bij geval, maar van zijn vader-
lijke hand ons toekomen“. En ook, dat die hand
onzes Gods, juist omdat ze een „vaderlijke“ hand
is, alles wat over ons komt, niet in den blinde
beschikt, maar dat doet met een wijsheid, die
door gerechtigheid en liefde wordt bestuurd.

Zoo blijft er nergens plaats voor toeval, en heeft
alle gebeuren zijn reden in den Raad, in de wijs-
heid, de gerechtigheid en de liefde Gods.

Doch even beslist als we Democritus' woord on-
derschrijven kunnen, zoo we het geheel op zichzelf
nemen, even ernstig moeten we er tegen protestee-
ren, als we 't nemen in den zin, waarin deze
heidensche wijsgeer het bedoelde.

Democritus' wereldbeeld toch was materialis-
tisch-pantheïstisch. Hij dacht zich het heelal als
een onmetelijke ruimte, die gevuld was met kwa-
liteit-looze, onzichtbare en onveranderlijke atomen.
Deze atomen werden, zoo dacht hij, in beweging
gebracht en gedwongen, zich te verbinden of zich